

Dominika Perkowska

Kryteria oceny ofert w postępowaniu przetargowym

Ocena ofert na podstawie ceny

Kryteria oceny ofert w postępowaniu przetargowym

Aktualnie zgodnie z art. 91 ust. 2a ustawy Pzp kryterium ceny może być zastosowane jako jedyne, jeżeli przedmiot zamówienia jest powszechnie dostępny oraz ma ustalone standardy jakościowe, z zastrzeżeniem art. 76 ust. 2 ustawy Pzp. A zatem w wyniku zmiany przepisów zamawiający mają ograniczoną możliwość stosowania ceny jako jedynego kryterium oceny ofert.

Prawidłowe dobranie kryteriów do rodzaju przedmiotu zamówienia może w istotnym stopniu wpłynąć na uzyskanie przez zamawiającego w pełni zadowalającego rezultatu w postaci należyście wykonanego zamówienia. Ustalenie kryteriów oceny ofert nie może więc być dziełem przypadku. Zgodnie bowiem z nadal aktualnym art. 91 ustawy Pzp, dokonując wyboru najkorzystniejszej oferty, zamawiający ma obowiązek opierać się wyłącznie na kryteriach oceny ofert, które wskazał w siwz.

Kryteria przed zmianami

Należy zauważyć, iż zgodnie z przepisami ustawy obowiązującymi do 19 października 2014 r. ustawodawca, w zakresie doboru kryteriów oceny ofert dopuszczał rozwiązania, które nie zapewniały wyboru oferty najkorzystniejszej ekonomicznie i najefektywniejszej, a jedynie najtańszej. Dotychczas zamawiający w przypadku każdego rodzaju zamówień miał możliwość wyboru na podstawie kryterium:

1. ceny lub
2. ceny i innych kryteriów odnoszących się do przedmiotu zamówienia.

Zgodnie z art. 83 ust. 1 ustawy Pzp zamawiający miał obowiązek przyjąć drugi wariant oceny ofert jedynie wówczas, gdy dopuszczał możliwość złożenia przez wykonawców ofert wariantowych. Najkorzystniejszą ofertą w takiej sytuacji mogła być tylko ta, która przedstawiała najkorzystniejszy bilans ceny i innych kryteriów odnoszących się do przedmiotu zamówienia.

Patologia cenowa

Dotychczasowe zapisy określające dopuszczalne kryteria jako cenę albo cenę i inne kryteria były krytykowane, ponieważ w związku z obawami przed ewentualnymi zastrzeżeniami pokontrolnymi zamawiający zdecydowanie preferowali stosowanie wyłącznie kryterium cenowego. Z danych wynikających z rocznych sprawozdań prezesa UZP wynika, iż w 2012 r. w postępowaniach o wartości powyżej progów unijnych było tak w 76% przypadków, a w 2013 r. nawet w 85% postępowań. Natomiast w zamówieniach o wartości poniżej progów unijnych udzielanych w ostatnich latach zamawiający ustanawiali cenę jako jedyne kryterium tylko w przypadku około 91-92% postępowań. W efekcie prowadziło to nierzadko do zakupu usług lub dostaw o bardzo niskiej jakości, ale

za to tanich. To z kolei nie pozwalało na uzyskanie najlepszych efektów z określonych nakładów, co powinno stanowić podstawowy cel zamawiającego przestrzegającego zasad dyscypliny finansów publicznych.

Kryteria po nowelizacji

W obecnym stanie prawnym sytuacja zamawiającego w zakresie zasad ustanawiania kryteriów oceny ofert uległa znaczącej zmianie. Od 19 października 2014 r. kryteriami oceny ofert zawsze muszą być zarówno cena, jak i inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia. Z uzasadnienia projektu nowelizacji ustawy wynika, iż miała ona na celu doprowadzenie do preferowania przez zamawiających takich wykonawców, którzy będą proponować rozwiązania innowacyjne. Może mieć to fundamentalne znaczenie w zwiększeniu wzrostu gospodarczego oraz budowaniu gospodarki opartej na wiedzy. Z tego względu kryterium innowacyjności zostało wprowadzone do katalogu przykładowych kryteriów wymienianych w ustawie Pzp.

Zgodnie ze znowelizowanym art. 91 ust. 2a ustawy Pzp w obecnym stanie prawnym kryterium ceny może zostać zastosowane jako jedyne i wyłączone kryterium oceny ofert jedynie wyjątkowo i tylko w przypadku, gdy przedmiot zamówienia jest powszechnie dostępny oraz ma ustalone standardy jakościowe. Zatem od dnia wprowadzenia nowych przepisów najkorzystniejszą ofertą jest ta, która przedstawiać będzie najkorzystniejszy bilans ceny i innych kryteriów odnoszących się do przedmiotu zamówienia. Należy jednak pamiętać, iż nadal obowiązkowym kryterium oceny ofert zawsze musi być cena. Zamawiający ma możliwość przypisania jej dowolnej wagi, ponieważ ustawodawca w żadnym przepisie nie wskazał, jaką wartość procentową w stosunku do innych wybranych kryteriów ma stanowić. Powinno zależeć to od priorytetów, jakie zamawiający przyjmie w danym postępowaniu.

Określenie kryteriów oceny ofert

Kryteria oceny ofert i ich waga procentowa powinny być tak określone, aby konkretne zamówienie mogło zostać wykonane w sposób najbardziej zbliżony do wymagań i wyobrażeń zamawiającego.

Należy jednak pamiętać również o tym, że zamawiający dysponujący środkami publicznymi powinni kierować się zasadami wynikającymi z ustawy o finansach publicznych, a co za tym idzie powinni dążyć do osiągnięcia jak najlepszych nakładów z poniesionych środków oraz wydatkować środki w sposób gospodarny, celowy i efektywny. Zarówno rodzaj, jak i zestawienie kryteriów oceny ofert powinny być zatem tak dobrane, aby było to zgodne z szeroko pojętym interesem publicznym.

Powyższe zasady zawsze muszą być brane pod uwagę przy wyborze pozacenowych kryteriów oceny ofert. Zamawiający musi bowiem mieć w tym przypadku świadomość, że uzyskując inną istotną dla siebie cechę zamówienia (np. dłuższy okres gwarancji czy krótszy termin realizacji), będzie musiał ponieść wyższe koszty realizacji zamówienia.

WAŻNE

Kryteria oceny ofert powinny odnosić się jedynie do tych elementów dotyczących przedmiotu zamówienia, które mogą różnicować oferty, a nie mogą dotyczyć tych elementów, które są niezmiennie i muszą pozostać jednakowe we wszystkich ofertach. Jeżeli więc zamawiającemu zależy np. na wykonaniu zamówienia w konkretnie określonym terminie, to nie powinien formułować terminu realizacji zamówienia jako jednego z kryteriów wyboru ofert. Podobnie jeżeli przedmiot zamówienia musi posiadać konkretnie określone parametry techniczne.

Strona | 6

Cecha przedmiotu zamówienia, która będzie oceniana w danym kryterium, musi umożliwiać porównanie i wartościowanie ofert. Kryteria, jakimi zamawiający będzie się kierował przy ocenie ofert, muszą być sformułowane w sposób obiektywny, jednoznaczny i jednakowy dla wszystkich wykonawców. Opis kryteriów musi być na tyle precyzyjny, aby nie dopuszczał do żadnej uznaniowości, subiektywizmu ani swobody zamawiającego przy dokonywaniu oceny i wartościowania ofert oraz nie naruszał zasady równego traktowania wykonawców. Musi być również tak opisany, aby możliwe było wyrażenie dokonanej przez zamawiającego oceny ofert w punktach.

Ustawodawca dopuszcza oczywiście stosowanie obok kryteriów w pełni wymiernych, do których mają zastosowanie proste formuły matematyczne, również kryteriów niewymiernych takich jak estetyka czy funkcjonalność. Jednak również w takim przypadku zamawiający nie może oceniać ofert w sposób dowolny.

ORZECZENIE

Zgodnie z treścią orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej z 30 stycznia 2014 r. (sygn. akt KIO 36/14): „na potrzeby takich kryteriów (niewymiernych) zamawiający dokonuje kwantyfikacji polegającej na stopniowaniu zakresu spełnienia przez ofertę preferencji zamawiającego wyrażonej w postaci danego kryterium. W tej sytuacji każdy ze stopni w ramach kryterium lub podkryterium należy opisać za pomocą wyrazów wartościujących i nadać im określoną wartość punktową. Podkryteria - zawężając merytoryczny zakres oceny w ramach poszczególnych kryteriów - ułatwiają i dają szansę na jej ocenę i dają szansę na jej większe zobiektywizowanie. W przypadku kryteriów niewymiernych, jeżeli ocenę punktową wykonują poszczególni członkowie komisji przetargowej, za każde podkryterium, a następnie kryterium oceny ofert przyznawane są punkty poprzez wyliczenie średniej arytmetycznej z punktów wszystkich członków komisji przetargowej w ramach danego podkryterium, a następnie kryterium oceny ofert”.

Warto podkreślić, iż ustalenie pozacenowych kryteriów oceny ofert jest prostsze w przypadku usług i dostaw, natomiast może rodzić problem w stosunku do robót budowlanych. W przypadku tej kategorii zamówień wymagania co do przedmiotu zamówienia są bowiem zazwyczaj dokładnie i precyzyjnie określone w dokumentacji projektowej, która określa zarówno standardy jakościowe, jak i wszelkie parametry techniczne, co znacznie ogranicza swobodę zamawiającego. Dlatego w przypadku robót budowlanych najczęściej stosowane były i zapewne nadal będą takie kryteria jak termin wykonania czy okres gwarancji.

Porównanie ofert

Najistotniejsze jest, aby dobór kryteriów zapewnił porównywalność ofert oraz odpowiadał rzeczywistym potrzebom zamawiającego. Należy przy tym uwzględnić fakt, iż zgodnie z utrzymanym w mocy art. 91 ust. 3 ustawy Pzp kryteria oceny ofert nadal nie mogą dotyczyć właściwości wykonawcy, a w szczególności jego wiarygodności ekonomicznej, technicznej lub finansowej. Czynniki te stanowią bowiem element oceny wykonawców pod kątem spełnienia postawionych przez zamawiającego warunków udziału w postępowaniu. Kryteria oceny ofert mają natomiast stanowić miernik, za pomocą którego będzie możliwe realne i w pełni obiektywne porównanie i przypisanie odpowiedniej wartości punktowej złożonym ofertom, a w konsekwencji dokonanie wyboru oferty najkorzystniejszej.

Zakaz odnoszenia kryteriów do właściwości wykonawcy zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy Pzp nie dotyczy jedynie zamówień na usługi niepriorytetowe wymienione enumeratywnie w rozporządzeniu prezesa Rady Ministrów w sprawie wykazu usług o charakterze priorytetowym i niepriorytetowym (Dz.U. z 2010 r. nr 12, poz. 68). Potwierdza to m.in. wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z 17 stycznia 2014 r. (sygn. akt KIO 3/14), w którym Izba podkreśliła, iż możliwość ustalenia kryteriów oceny ofert w przypadku usług niepriorytetowych jednoznacznie przesądza o uprawnieniu zamawiającego do ustalenia kryterium oceny ofert w postaci doświadczenia.

Dodatkowe kryteria

Ustawodawca w nowym art. 91 ust. 2 ustawy Pzp, określając, iż kryteria oceny ofert muszą odnosić się do przedmiotu zamówienia, wskazuje jednocześnie kilka przykładowych kryteriów, jakie mogą być stosowane przy ocenie ofert. Są to:

- jakość,
- funkcjonalność,
- parametry techniczne,
- aspekty środowiskowe,
- społeczne,
- innowacyjne,
- serwis,
- termin wykonania zamówienia oraz koszty eksploatacji.

Z opinii Urzędu Zamówień Publicznych pn. „Kryteria oceny ofert w świetle przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych po nowelizacji z dnia 29 sierpnia 2014 r.”, znajdującej się na stronie internetowej www.uzp.gov.pl, wynika, iż ten katalog kryteriów, tak samo jak dotychczas, jest katalogiem otwartym. Natomiast kryteria w nim podane mają wyłącznie charakter przykładowy. Urząd podkreśla, iż: „Zamawiający nadal zachowuje swobodę w doborze kryteriów oceny ofert, których zastosowanie w okolicznościach określonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego umożliwi wybór optymalnej oferty pozwalającej na uzyskanie świadczenia odpowiadającego potrzebom zamawiającego. Stosowane kryteria powinny mieć charakter obiektywny i niedyskryminacyjny, jak też spełniać inne warunki określone w ustawie (np. wynikający z art. 91 ust. 3 ustawy Pzp zakaz stosowania kryteriów dotyczących właściwości wykonawcy). Uwzględnienie w przykładowym katalogu kryteriów oceny ofert z art. 91 ust. 2 ustawy Pzp nowych kryteriów stanowi jedynie uzupełnienie tego katalogu i ma na celu zachęcenie zamawiających do dokonywania wyboru oferty najkorzystniejszej w oparciu o kryteria społeczne, środowiskowe i innowacyjne”.

Ocena ofert na podstawie ceny

Zamawiający nadal obowiązkowo muszą stosować cenę jako kryterium oceny ofert. Przy czym ustawa Pzp nie wskazuje, jaki jej procentowy udział ma decydować o wyborze określonej oferty. Decyzja o tym oraz o doborze pozostałych kryteriów należy do organizatora przetargu.

Zgodnie ze znowelizowanym art. 91 ust. 2a ustawy Pzp kryterium ceny może zostać zastosowane jako jedyne i wyłączne kryterium oceny ofert tylko na zasadzie wyjątku. A mianowicie w przypadku, gdy przedmiot zamówienia jest powszechnie dostępny oraz posiada ustalone standardy jakościowe. Mimo iż ustawodawca nie podaje ustawowej definicji zamówień powszechnie dostępnych o ustalonych standardach jakościowych, można w tym przypadku posłużyć się utrwaloną wykładnią doktryny i dotychczasowym orzecnictwem dotyczącym interpretacji zbliżonej brzmieniowo przesłanki zastosowania trybu zapytania o cenę.

Powszechność i dostępność

Strona | 11

Przepis art. 70 ustawy Pzp pozwala bowiem na zastosowanie wskazanego trybu do dostaw i usług powszechnie dostępnych o ustalonych standardach jakościowych. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, iż art. 70 ustawy Pzp odnosi się jedynie do dostaw i usług, natomiast znowelizowany art. 91 ust. 2 dotyczy również robót budowlanych. Nie przeszkadza to jednak, w mojej ocenie, w przyjęciu również w tym przypadku dotychczasowej interpretacji niezdefiniowanych w ustawie pojęć.

Tożsame stanowisko wynika z opinii Urzędu Zamówień Publicznych pn. „Kryteria oceny ofert w świetle przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych po nowelizacji z dnia 29 sierpnia 2014 r.”. Zgodnie z obowiązującą wykładnią zamówienia powszechnie dostępne, posiadające ustalone standardy jakościowe to zamówienia popularne, łatwo i w sposób ciągły dostępne na terenie całego kraju dla wszystkich odbiorców zarówno prywatnych, jak i publicznych, odpowiadające przeciętnym wymaganiom, typowe i standardowe. Do tej grupy są zaliczane m.in. dostawy materiałów biurowych i drukarskich, usługi pralnicze, usługi sprzątania, a także dostawy paliw oraz artykułów spożywczych.

WAŻNE

Pod pojęciem wskazanych kosztów należy rozumieć koszty związane z użytkowaniem przedmiotu zamówienia takie jak m.in. koszty transportu, magazynowania, utrzymania, eksploatacji i usuwania, w tym recyklingu. Zamawiający chcący zastosować cenę jako jedyne kryterium, opracowując siwz, musi więc uwzględnić te koszty w opisie przedmiotu zamówienia. Następnie ma on obowiązek fakt ten odnotować w protokole postępowania, najlepiej poprzez

odwołanie się do konkretnych zapisów lub wskazanie, w której części czy punkcie siwz zostały spełnione wymagania ustawodawcy.

Do katalogu zamówień powszechnie dostępnych o ustalonych standardach jakościowych nie można natomiast zaliczyć żadnych zamówień, do których realizacji wymagane są określone uprawnienia, zezwolenia czy wiedza specjalistyczna, np. takich jak:

- usługi szkoleniowe, eksperckie czy artystyczne,
- dostawa sprzętu i oprogramowania komputerowego,
- pełnienie funkcji inżyniera kontraktu czy inspektora nadzoru.

Zdaniem UZP

W przytoczonej wyżej opinii UZP podkreśla, iż: „art. 91 ust. 2a ustawy Pzp ma zastosowanie do wszystkich zamówień powszechnie dostępnych o ustalonych standardach, a zatem do zamówień na dostawy, usługi, jak i na roboty budowlane. Uwzględniając jednak praktyczne aspekty zamówień na roboty budowlane, charakteryzujące się często dużą złożonością oraz indywidualnym dostosowaniem dokumentacji przetargowej do każdorazowych potrzeb inwestycyjnych zamawiającego, uznać należy, że w przypadku robót budowlanych wykazanie powszechnej dostępności takiego przedmiotu będzie często niezwykle trudne. Tym samym przepis art. 91 ust. 2a ustawy Pzp wprowadza warunek stosowania kryterium cenowego, ograniczając go do prostych, nieskomplikowanych zamówień, w tym również do prostych zamówień na roboty budowlane”.

Należy dodatkowo pamiętać, iż na zamawiających będących jednostkami sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych oraz

innymi państwowymi jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej - w przypadku przyjęcia ceny jako jedynego kryterium wyboru ofert na zamówienia powszechnie dostępne oraz posiadające ustalone standardy jakościowe - ciąży dodatkowy obowiązek. Muszą wykazać w załączniku do protokołu postępowania, w jaki sposób w opisie przedmiotu zamówienia zostały uwzględnione koszty ponoszone w całym okresie korzystania z przedmiotu zamówienia.

Licytacja elektroniczna

Opisanie pozacenowych kryteriów oceny ofert i określenie w protokole postępowania, w jaki sposób w opisie przedmiotu zamówienia zostały uwzględnione koszty ponoszone w całym okresie korzystania z przedmiotu zamówienia, nie zawsze jest łatwe. W przypadku bardzo prostych, standardowych zamówień takich jak np. zakup paliwa czy artykułów spożywczych, może okazać się wręcz niemożliwe. Należy zatem pamiętać, iż dodatkową możliwość zastosowania ceny jako jedynego kryterium oceny ofert daje tryb licytacji elektronicznej. Zgodnie bowiem z art. 80 ust. 3 ustawy Pzp w przypadku trybu licytacji elektronicznej zamawiający zawsze udziela zamówienia wykonawcy, który zaoferował najniższą cenę. W pozostałych określonych w ustawie trybach i przypadkach zamawiający zobowiązany jest ustalić oprócz ceny, co najmniej jedno kryterium pozacenowe oceny ofert.

Sposób oceny

Opisując kryteria oceny ofert, należy uwzględnić również opis sposobu oceny ofert w poszczególnych kryteriach. Mimo że ustawodawca nie precyzuje, jak dokładnie ma on wyglądać, to należy przyjąć, że musi być on sporządzony w taki

sposób, aby znajdował się w nim kompletny zakres informacji niezbędnych do porównania ofert i dokonania ich wymiernej punktacji. Ustalenie wartości punktowej ofert powinno opierać się na zasadach sprecyzowanych w siwz.

Strona | 14

Reguły te mogą być wyrażone zarówno opisowo, jak i w postaci określonego wzoru, który umożliwi matematyczne wyliczenie punktów należnych określonej ofercie.

ORZECZNICTWO

Warto przytoczyć nadal aktualny wyrok KIO z 15 lipca 2010 r. (sygn. akt KIO/1327/10), w którym Izba wskazała, że w kontekście zasady uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców swoboda ustalania kryteriów oceny ofert doznaje pewnych ograniczeń. Zamawiający zobowiązany jest do jednakowego traktowania wszystkich wykonawców, w tym oceny ich ofert wg tych samych zasad. Z tego względu zamawiający zobowiązany jest do użycia jasno opisanych, mierzalnych kryteriów oraz dokładnego określenia sposobu ich stosowania, ograniczającego do minimum wpływ subiektywnych odczuć i preferencji osób dokonujących oceny. Informacje o sposobie oceny muszą być podane do wiadomości wykonawców, ponieważ są dla nich wskazówką, czego oczekuje zamawiający, jak przygotować ofertę i według jakich zasad oferta ta będzie oceniana.

Należy pamiętać, że w obowiązującym stanie prawnym nadal obowiązkowym kryterium we wszystkich rodzajach postępowań jest cena. Ustawodawca nie sprecyzował jednak, jaki jej procentowy udział ma decydować o wyborze określonej oferty. Decyzja o rozkładzie procentowym ceny i kryteriów pozacenowych należy więc do zamawiającego.

Wskazówki UZP

Z pomocą przychodzi opinia Urzędu Zamówień Publicznych pn. „Kryteria oceny ofert w świetle przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych po nowelizacji z dnia 29 sierpnia 2014 r.”, znajdująca się na stronie internetowej www.uzp.gov.pl. Wynika z niej, że zamawiający powinien się sugerować specyfiką przedmiotu zamówienia oraz własnymi potrzebami. UZP podkreśla w przytoczonej opinii, że: „Cena może, a nawet powinna w dalszym ciągu stanowić podstawowe i najważniejsze kryterium udzielenia zamówienia, zwłaszcza biorąc pod uwagę zasadę efektywnego i oszczędnego wydatkowania środków publicznych. Zastosowanie obok ceny także innych kryteriów nie powinno bowiem prowadzić do sytuacji, w której instytucje publiczne wydają więcej niż to konieczne środków publicznych, których nie mają w nadmiarze, płacąc za te właściwości przedmiotu zamówienia, których nie potrzebują”.

Cena jest kryterium o charakterze typowo ekonomicznym, w związku z czym należy przyjąć, że powinna mieć dominujący wpływ na wybór oferty, szczególnie w przypadku kiedy przedmiot zamówienia jest standardowy, a wymagania odnośnie jego jakości czy technologii wykonania zostały określone precyzyjnie. Zamawiający formułując sposób oceny oferty w kryterium „cena”, powinien zastosować wzór matematyczny oraz wskazać, iż ofercie z najniższą ceną przypisana zostanie maksymalna wartość punktowa (np. 100 pkt.). Natomiast ocena punktowa pozostałych ofert powinna zostać dokonana w tym przypadku z zastosowaniem następującego wzoru:

$$\text{Ocena punktowa} = \text{najniższa cena} / \text{badana cena} \times 100 \text{ pkt.}$$

Następnie wynik powinien zostać przemnożony przez procentową wagę przypisaną temu kryterium przez zamawiającego (np. 60%).

WAŻNE

W przypadku gdyby w postępowaniu np. prowadzonym w trybie licytacji elektronicznej, w którym na zasadzie przewidzianego w ustawie wyjątku cena stanowi jedyne kryterium wyboru ofert, złożone zostały dwie oferty zawierające taką samą najniższą cenę i niemożliwe byłoby dokonanie wyboru oferty najkorzystniejszej, zamawiający ma obowiązek wezwać wykonawców, którzy złożyli te oferty, do złożenia ofert dodatkowych. Trzeba je złożyć w wyznaczonym terminie i muszą one zawierać nowe ceny, które nie mogą być wyższe, niż wskazane w pierwotnych ofertach.

Strona | 16

Całość zamówienia

Należy również pamiętać, iż z treści art. 91 ust. 2 ustawy Pzp jednoznacznie wynika wymóg, aby jednym z kryteriów oceny ofert była cena. Jednocześnie z przepisu tego wynika, iż kryterium ceny, a także inne pozacenowe kryteria muszą odnosić się do przedmiotu zamówienia. Jednocześnie chodzi tu o całość przedmiotu zamówienia, czyli jego kompletny zakres. Zamawiający nie może więc w ramach jednego zamówienia udzielanego w całości, a nie w częściach, podzielić zakresu prac na poszczególne elementy i zastosować do nich odmiennych kryteriów oceny ofert. W szczególności zaś nie może zastosować do części elementów kryterium ceny, a do pozostałych elementów innego związanego z ceną kryterium, np. kryterium „marża”.

Cena i marża

Definicja ceny, jaką należy przyjąć na potrzeby prawa zamówień publicznych, została określona w art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o cenach. Zgodnie z jego treścią cena to wartość wyrażona w jednostkach pieniężnych, którą kupujący jest

obowiązany zapłacić przedsiębiorcy za towar lub usługę, uwzględniająca podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów sprzedaż danego towaru czy usługi podlega obciążeniu podatkiem od towarów i usług oraz podatkiem akcyzowym. Marża określa natomiast zysk uzyskiwany w wyniku sprzedaży. Nie jest więc jednym z elementów ceny, a nie ceną jako taką.

Ustalenie kryteriów niedających gwarancji wyboru oferty najkorzystniejszej w rozumieniu ustawy Pzp stanowi naruszenie przepisów ustawy. Za naruszenie należy również uznać niezastosowanie do całości lub części zamówienia obowiązkowego kryterium oceny, jakim jest cena ofertowa.

Pozacenowe kryteria oceny ofert

Można rozróżnić następujące rodzaje kryteriów pozacenowych:

- **przedmiotowe:** jakość, parametry techniczne, funkcjonalność, estetyka, użyte materiały, zastosowane technologie, trwałość, parametry techniczne, wpływ na środowisko, koncepcja i metoda realizacji zamówienia;
- **kontraktowe:** termin realizacji, harmonogram, warunki gwarancji i serwisu;
- **podmiotowe:** dozwolone w drodze wyjątku w przypadku udzielania zamówień na usługi niepriorytetowe.

W kwestii problematyki dotyczącej kryteriów wypowiadały się sądy europejskie. Z orzecznictwa wynika, że:

- kryteria oceny ofert wymienione w dyrektywach mają wyłącznie charakter przykładowy, zamawiający może przyjąć również inne kryteria dla wyboru oferty najkorzystniejszej ekonomicznie;
- przyjęte kryteria powinny gwarantować przejrzystość i obiektywność procedury udzielania zamówienia oraz zasadę równego traktowania (powinny być stosowane jednakowo do wszystkich oferentów);
- przyjęte kryteria nie mogą ograniczać konkurencji i wprowadzać nieuzasadnionych preferencji dla określonych grup dostawców (np. dla dużych firm);
- przyjęte przez zamawiającego kryteria nie muszą koniecznie odnosić się wyłącznie do bezpośrednio ekonomicznie wymiernych (finansowych) aspektów ofert, pod warunkiem jednak, że:
 - a) są związane z przedmiotem zamówienia,
 - b) nie przyznają zamawiającemu nieograniczonej swobody wyboru oferty,
 - c) są wskazane w dokumentacji przetargowej i w ogłoszeniu o przetargu,
 - d) są zgodne z całością prawa europejskiego, w szczególności z zasadą niedyskryminacji;
- zamawiający dysponuje nie tylko swobodą określenia kryteriów oceny ofert, lecz również swobodą określenia ich wagi (znaczenia), pod warunkiem że wagi przypisane poszczególnym kryteriom służą wyborowi oferty najkorzystniejszej w świetle przyjętych kryteriów;
- odnośnie do każdego wprowadzonego kryterium zamawiający musi być w stanie i musi mieć zamiar sprawdzać, na ile poszczególne oferty rzeczywiście spełniają wymagania, do których odnosi się dane kryterium (na ile oferty są wiarygodne pod tym względem);
- każde kryterium (i opis jego stosowania) musi być sformułowane jednoznacznie i precyzyjnie, tak żeby każdy należycie poinformowany

oferent, który dołoży należytej staranności, mógł interpretować je w jednakowy sposób;

- każde kryterium oceny ofert musi odnosić się do danego przedmiotu zamówienia (być z nim związane);
- kryteria oceny ofert nie podlegają zmianie w toku postępowania, przez cały czas trwania procedury powinny być interpretowane przez zamawiającego w jednakowy sposób;
- jeżeli w toku procedury odwoławczej któreś z kryteriów zostaje uchylone jako bezprawne, to złożone oferty nie mogą być oceniane tylko pod względem pozostałych kryteriów i wtedy całość procedury musi być unieważniona.

Przy konstruowaniu kryteriów oceny ofert należy pamiętać o kilku zasadach:

- Wykonawcy nie mogą pozostawać w niepewności co do kryteriów, którymi będzie kierował się zamawiający przy ocenie złożonych ofert. Ustawodawca jasno określił, co powinna zawierać specyfikacja, w której to zamawiający powinien wskazać wykonawcom zasady, kryteria, które będą stosowane przy ocenie złożonych ofert. Zasada przejrzystości postępowania ma służyć wprowadzeniu jasnych, klarownych reguł, dzięki którym wykonawcy będą mieli możliwość zweryfikowania oraz skontrolowania działań podejmowanych przez zamawiającego w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (wyrok z 22 października 2010 r., sygn. akt KIO/2196/10).
- Niecelowe jest jednoczesne zastosowanie, jako wymogów przedmiotowych sformułowanych w stosunku do przedmiotu zamówienia oraz kryteriów oceny ofert, takich właściwości jak parametry techniczne. Wymogi dotyczące parametrów technicznych, które zamawiający zawarł w

opisie przedmiotu zamówienia, nie powinny stanowić jednocześnie kryteriów jakościowych, którym zamawiający przyznał wagę na poziomie 30%, ponieważ w przypadku złożenia oferty niespełniającej tych wymagań oferta będzie podlegała odrzuceniu na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 Pzp i nie będzie oceniana w oparciu o kryteria oceny ofert określone w postępowaniu (wyrok z 22 października 2010 r., sygn. akt KIO/UZP 2189/10).

- Kształtowanie poszczególnych kryteriów oceny ofert nie jest działaniem dowolnym, a ich kształt musi mieć swoje uzasadnienie w istniejących potrzebach jednostki zamawiającej (wyrok z 3 kwietnia 2009 r., sygn. akt KIO/UZP 368/09).
- Dobierając pozacenowe kryteria oceny ofert, należy wybrać tylko te kryteria, które są odpowiednie dla przedmiotu zamówienia i pozwalają na wybór rzeczywiście korzystnej oferty z punktu widzenia celu zamówienia i minimalizują ryzyka natury formalnoprawnej.
- Opis kryteriów oceny powinien być jasny i precyzyjny – niegenerujący wątpliwości podczas oceny ofert i pozwalający na wybór oferty najkorzystniejszej z punktu widzenia celu zamówienia.

WAŻNE

Dobór pozacenowych kryteriów oceny ofert zawsze zależy od specyfiki przedmiotu zamówienia oraz jego przeznaczenia.

Autor:

Dominika Perkowska

Prawnik z wieloletnią praktyką w dziedzinie zamówień publicznych, była m.in. zastępcą naczelnika wydziału zamówień publicznych w dużej instytucji zamawiającej. Obecnie jest głównym specjalistą ds. zamówień publicznych w firmie wykonawczej

eBooki

Wydawca: Rafał Duluk
Redaktor: Klaudyna Saja-Żwirkowska
Korekta: zespół
Zdjęcia w numerze pochodzą z: fotolia.pl
ISBN: 978-83-269-4136-8

Wydawnictwo Wiedza i Praktyka sp. z o.o.
03-918 Warszawa, ul. Łotewska 9a
Tel. 22 518 29 29, faks 22 617 60 10,
NIP: 526-19-92-256
Numer KRS: 0000098264 – Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, Sąd Gospodarczy
XIII Wydział Gospodarczy Rejestrowy. Wysokość kapitału zakładowego: 200.000 zł

Copyright by Wydawnictwo Wiedza i Praktyka sp. z o.o., Warszawa 2015

Kryteria oceny ofert w postępowaniu przetargowym. Ocena ofert na podstawie ceny

Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania zmian i skrótów w nadesłanych artykułach i ich tytułach. Artykułów, ani jakichkolwiek innych materiałów nie zamówionych Redakcja nie zwraca. Wszelkie prawa do niniejszej publikacji, w tym do jej tytułu oraz do treści zawartych w zamieszczonych w niej artykułach, podlegają ochronie prawnej przewidzianej w szczególności prawem autorskim. Ich przedruk oraz rozpowszechnianie bez wiedzy i zgody Redakcji są zabronione. Zakaz ten nie dotyczy cytowania ww. materiałów w granicach dozwolonego użytku, z powołaniem się na źródło.

Wszelkie materiały zawarte w niniejszej publikacji mają charakter wyłącznie popularyzacyjno-informacyjny i nie mogą być traktowane w sposób prawnie wiążący pomiędzy Czytelnikiem a Wydawcą lub Redakcją.

Redakcja dokłada wszelkich starań, aby informacje i dane zamieszczone w tych materiałach były poprawne merytorycznie i aktualne, jednakże informacje te nie mają charakteru porady, czy opinii prawnej, jako że Wydawca, ani Redakcja nie świadczy żadnych usług prawnych.

Nie mogą być one również traktowane jako oficjalne stanowisko organów i urzędów państwowych. Zastosowanie tych informacji w konkretnym przypadku może wymagać dodatkowych, pogłębionych konsultacji lub opinii prawnej.

Wobec powyższego Wydawca, Redakcja, redaktorzy, ani autorzy ww. materiałów nie ponoszą odpowiedzialności prawnej w szczególności za skutki zastosowania się lub wykorzystania w jakikolwiek sposób informacji zawartych w tych materiałach.

Centrum Obsługi Klienta:

Tel: 22 518 29 29
e-mail: cok@wip.pl

Nr produktowy: 2BX0014

Profesjonalne
eBooki

